

NIEUSTANNE DYLEMATY DOTYCZĄCE AWANSU ZAWODOWEGO NAUCZYCIELI – CZĘŚĆ 2

W drugiej części naszego artykułu przyglądamy się bliżej wymaganiom i procedurom związanym z postępowaniem egzaminacyjnym na stopień nauczyciela mianowanego i dyplomowanego. W ostatnich latach zmiany w ścieżce awansu budzą wiele emocji – sprawdźmy więc, jakie kryteria i wyniki decydują dziś o sukcesie na kolejnych etapach kariery.

JAN LEWANDOWSKI

Konsultant ds. kadry kierowniczej, ewaluacji, prawa oświatowego, awansu zawodowego. Kierownik filii DODN w Legnicy, Szkoleniowiec–edukator, wykładowca akademicki, pisze pracę doktorską z zakresu zarządzania szkołą.

Postępowanie egzaminacyjne na stopień nauczyciela mianowanego i dyplomowanego to kluczowy moment w ścieżce zawodowej każdego nauczyciela, który wymaga solidnego przygotowania i spełnienia wielu określonych kryteriów. W ramach tej części artykułu omówimy szczegółowo proces egzaminacyjny, wymagania dokumentacyjne oraz czynniki, które mogą wpłynąć na ostateczny wynik postępowania. Zmienione regulacje wzbudzają mieszane odczucia, a nauczyciele i dyrektorzy mierzą się z nowymi wyzwaniami w codziennej pracy. Jakie aspekty są dziś decydujące w ocenie nauczyciela? I jak należy przygotować się do tego kluczowego etapu?

Postępowanie egzaminacyjne na stopień nauczyciela mianowanego

Warunkiem nadania nauczycielowi początkującemu stopnia nauczyciela mianowanego jest:

- spełnienie wymagań kwalifikacyjnych;
- odbycie przygotowania do zawodu nauczyciela, a w przypadkach, o których mowa w art. 9fa ust. 11 i 13 oraz art. 9g ust. 7b – także dodatkowego przy-

gotowania do zawodu nauczyciela, podczas których nauczyciel doskonali umiejętności praktyczne oraz pogłębia wiedzę teoretyczną niezbędną do wykonywania zawodu nauczyciela;

- uzyskanie co najmniej dobrej oceny pracy w ostatnim roku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela, a w przypadkach, o których mowa w art. 9fa ust. 11 i 13 oraz art. 9g ust. 7b – w ostatnim roku odbywania dodatkowego przygotowania do zawodu nauczyciela;
- uzyskanie pozytywnej opinii o przeprowadzonych zajęciach, o której mowa w art. 9fa ust. 8;
- zdanie egzaminu przed komisją egzaminacyjną, podczas którego sprawdza się spełnianie przez nauczyciela wymagań dotyczących wiedzy i umiejętności niezbędnych do efektywnego realizowania obowiązków nauczyciela.

Z kolei zakres wymagań dotyczących wiedzy i umiejętności niezbędnych do efektywnego realizowania obowiązków nauczyciela, których spełnianie jest sprawdzane przez komisję egzaminacyjną podczas egzaminu na stopień nauczyciela mianowanego, obejmuje:

- znajomość przepisów prawa dotyczących organizacji, zadań i zasad funkcjonowania szkoły, w której nauczyciel odbywał przygotowanie do zawodu nauczyciela;

- umiejętność prowadzenia zajęć w sposób zapewniający właściwą realizację statutowych zadań szkoły, w szczególności realizację podstawy programowej;
- umiejętność rozpoznawania potrzeb uczniów i indywidualizowania nauczania;
- umiejętność stosowania w pracy wiedzy z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki;
- znajomość środowiska uczniów oraz umiejętność uwzględniania w swojej pracy problematyki środowiska lokalnego i współczesnych problemów społecznych i cywilizacyjnych;
- umiejętność korzystania w pracy, zwłaszcza w trakcie prowadzonych zajęć, z narzędzi multimedialnych i informatycznych.

W trakcie postępowania komisja egzaminacyjna zapoznaje się z opinią o przeprowadzonych zajęciach, oceną pracy nauczyciela oraz przeprowadza egzamin, w czasie którego nauczyciel ubiegający się o awans na stopień nauczyciela mianowanego:

- odpowiada na pytania członków komisji egzaminacyjnej dotyczące wymagań kwalifikacyjnych;
- wykazuje się umiejętnością rozwiązania wskazanego przez komisję egzaminacyjną problemu związanego z wykonywaną pracą.

Należy zauważyć, że w trakcie egzaminu zapewnia się nauczycielowi również dostęp do aktualnych aktów prawnych!

W skład komisji egzaminacyjnej obecnie wchodzi:

- przedstawiciel organu prowadzącego szkołę – jako przewodniczący,
- przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny,
- dyrektor szkoły,
- dwaj eksperci z listy ekspertów prowadzonej przez Ministra Edukacji i Nauki.

Postępowanie egzaminacyjne na stopień nauczyciela dyplomowanego

Zgodnie z nowymi przepisami warunkami nadania nauczycielowi mianowanemu stopnia nauczyciela dyplomowanego są:

- spełnienie wymagań kwalifikacyjnych;
- przepracowanie w szkole wymaganego okresu;
- posiadanie co najmniej bardzo dobrej oceny pracy uzyskanej w ostatnim roku pracy przed złożeniem wniosku o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego, z wyjątkiem nauczycieli mianowanych zatrudnionych na stanowisku, na którym są wymagane kwalifikacje

pedagogiczne, oraz nauczycieli urlopowanych lub zwolnionych z obowiązku świadczenia pracy na podstawie ustawy o związkach zawodowych¹, nauczycieli zatrudnionych w publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym, publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych oraz publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych, którzy nauczają w szkołach rolniczych, oraz publicznej placówce doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych o zasięgu ogólnokrajowym, a także nauczycieli skierowanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do pracy w szkołach europejskich;

- uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej, która na podstawie dokonanej analizy dorobku zawodowego nauczyciela i przeprowadzonej rozmowy sprawdza spełnianie przez nauczyciela wymagań dotyczących realizowania zadań lub podejmowania działań na rzecz oświaty oraz uzyskanych konkretnych efektów.

Zakres wymagań dotyczących realizowania zadań lub podejmowania działań na rzecz oświaty oraz ich efektów, których spełnianie jest sprawdzane przez komisję kwalifikacyjną w postępowaniu kwalifikacyjnym na stopień nauczyciela dyplomowanego, obejmuje:

- doskonalenie warsztatu pracy, w tym w zakresie stosowania technologii informacyjnej i komunikacyjnej, oraz pogłębianie wiedzy i umiejętności w celu podnoszenia jakości pracy szkoły;
- umiejętność dzielenia się wiedzą i doświadczeniem z innymi nauczycielami, w tym przez prowadzenie:
 - zajęć otwartych, w szczególności dla nauczycieli odbywających przygotowanie do zawodu, lub
 - zajęć w ramach wewnątrzszkolnego doskonalenia zawodowego lub innych zajęć dla nauczycieli;
- umiejętność wykorzystywania w pracy metod aktywizujących ucznia oraz narzędzi multimedialnych i informatycznych sprzyjających procesowi uczenia się;
- realizację co najmniej jednego z następujących zadań:
 - wykonywanie zadań mentora, opiekuna praktyk pedagogicznych, społecznego kuratora sądowego, egzaminatora okręgowej komisji egzaminacyjnej, rzeczoznawcy do spraw podręczników, konsultanta Centrum Edukacji Artystycznej, wolontariusza wykonującego świadczenia na rzecz stowarzyszenia lub innej organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza, albo rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły, instruktora harcerstwa lub innych

zadań służących podniesieniu jakości pracy szkoły lub wykonywanych na rzecz dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi lub zagrożonych wykluczeniem społecznym,

- opracowanie i wdrożenie innowacji lub działań dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych lub innych związanych z oświatą, w tym podejmowanie działań w ramach realizowanego w szkole eksperymentu pedagogicznego,
- opracowanie podręcznika lub autorskiej pracy z zakresu oświaty lub rozwoju dziecka opublikowanej w czasopiśmie branżowym lub w formie innej zwartej publikacji,
- prowadzenie cyklicznych zajęć szkoleniowych dla nauczycieli lub rodziców uczniów, o ile nie należą one do obowiązków nauczyciela, w tym z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość,
- przeprowadzanie i analizowanie badań naukowych z zakresu oświaty, w szczególności związanych ze specyfiką i potrzebami szkoły, oraz wykorzystywanie wyników tych badań do podnoszenia jakości pracy szkoły.

W trakcie postępowania komisja kwalifikacyjna zapoznaje się z oceną pracy nauczyciela oraz opisem i analizą sposobu realizacji wymagań kwalifikacyjnych, a także przeprowadza rozmowę z nauczycielem, podczas której nauczyciel:

- dokonuje prezentacji dorobku zawodowego,
- odpowiada na pytania członków komisji dotyczące zrealizowanych zadań lub podjętych działań na rzecz oświaty oraz ich efektów w zakresie wymagań kwalifikacyjnych.

W trakcie rozmowy zapewnia się nauczycielowi również dostęp do aktualnych aktów prawnych oraz umożliwia się dokonanie prezentacji. Jest to nowość w porównaniu z dotychczasową procedurą.

W skład komisji egzaminacyjnej obecnie wchodzi:

- przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny (w przypadku placówek doskonalenia nauczycieli – kurator oświaty) – jako przewodniczący,
- dyrektor szkoły,
- dwaj eksperci z listy ekspertów prowadzonej przez Ministra Edukacji i Nauki.

W skład komisji egzaminacyjnej powołanej dla nauczyciela ubiegającego się o awans na stopień nauczyciela mianowanego lub komisji kwalifikacyjnej dla nauczyciela ubiegającego się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego powoływani są eksperci:

- posiadający kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela w szkole tego samego typu co szkoła, w której nauczyciel jest zatrudniony,
- z których co najmniej jeden, w miarę możliwości, naucza tego samego przedmiotu lub prowadzi ten sam rodzaj zajęć.

Podobnie jak to było do tej pory, na wniosek nauczyciela w skład komisji egzaminacyjnej i kwalifikacyjnej może zostać powołany przedstawiciel wskazanego we wniosku związku zawodowego. Przedstawiciela związku zawodowego wskazuje właściwy organ statutowy danego związku zawodowego. Ponadto należy zauważyć, że zarówno w postępowaniu egzaminacyjnym, jak i kwalifikacyjnym sprawdzane są umiejętności w poszczególnych obszarach merytorycznych, a nie tylko wie-

dza (informacja) na ich temat. A to oznacza, że postępowanie awansowe ma charakter ewidentnie kompetencyjny.

Wyniki postępowania

Odpowiednie komisje podejmują rozstrzygnięcia w obecności co najmniej 2/3 składu swoich członków. Każdy z członków komisji ocenia spełnianie przez nauczyciela wszystkich wymagań niezbędnych do uzyskania stopnia awansu zawodowego w punktach, według skali od 0 do 10. Na podstawie liczby punktów przyznanych przez poszczególnych członków komisji oblicza się średnią arytmetyczną punktów. Nauczyciel uzyska odpowiednio akceptację komisji kwalifikacyjnej lub zda egzamin przed komisją egzaminacyjną, jeżeli średnia arytmetyczna uzyskanych punktów wynosi co najmniej 7. Jednak w przypadku gdy liczba członków komisji kwalifikacyjnej lub egzaminacyjnej obecnych na posiedzeniu jest większa niż 3, odrzuca się jedną najwyższą i jedną najniższą ocenę punktową, z wyjątkiem przypadku gdy:

- co najmniej dwie najwyższe oceny punktowe przyznane przez członków komisji kwalifikacyjnej są takie same,
- wszyscy członkowie komisji kwalifikacyjnej przyznali takie same oceny punktowe.

Kolejny stopień awansu zawodowego nadaje nauczycielowi w drodze decyzji administracyjnej:

- organ prowadzący szkołę – stopień nauczyciela mianowanego,
- organ sprawujący nadzór pedagogiczny (a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli – kurator oświaty) – stopień nauczyciela dyplomowanego.

Powyższy opis pokazuje w zwięzły sposób aktualne i najistotniejsze zasady awansu zawodowego nauczycieli, jakie obecnie obowiązują.

Pamiętać jednak należy, że przy określaniu wymagań kwalifikacyjnych niezbędnych do realizacji postępowania „awansowego” przez nauczyciela zawsze bierze się pod uwagę stan prawny na dzień, w którym nauczyciel rozpoczął postępowanie. Dlatego należy bezwzględnie pamiętać o wprowadzonych tzw. przepisach przejściowych. Są one wyjątkowo ważne i decydują o przebiegu procedury awansowej w określonych sytuacjach opisanych w ustawie nowelizującej Kartę Nauczyciela. Niestety są trochę skomplikowane i sprawiają sporo problemów zarówno nauczycielom, jak i dyrektorom.

Rozwiązanie przejściowe dla nauczycieli ubiegających się o stopień nauczyciela mianowanego według nowych przepisów, którzy pracowali w szkole przed dniem 1 września 2022 r.

Otóż nauczycielom, którzy do dnia 31 sierpnia 2022 r. nie uzyskali stopnia nauczyciela kontraktowego, do okresu odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela wlicza się okres dotychczasowego zatrudnienia nauczyciela w szkole w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami, oczywiście z wyłączeniem okresów nieobecności nauczyciela w pracy trwających nieprzerwanie dłużej niż 30 dni oraz z wyjątkiem okresów urlopu wypoczynkowego. W przypadku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela:

- w wymiarze 3 lat i 9 miesięcy okres wliczany do okresu przygotowania do zawodu nauczyciela nie może być dłuższy niż 3 lata, a
- w przypadku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela w wymiarze 2 lat i 9 miesięcy okres wliczany do okresu przygotowania do zawodu nauczyciela nie może być dłuższy niż 2 lata.

Jednocześnie przewidziano szczególną ścieżkę pozwalającą na uzyskanie stopnia nauczyciela mianowanego dla tych nauczycieli, którzy do dnia 31 sierpnia 2022 r. uzyskali stopień nauczyciela kontraktowego, lecz niestety do tego dnia nie uzyskali stopnia nauczyciela mianowanego.

[1] Nauczyciele ubiegający się o stopień nauczyciela mianowanego według nowych przepisów (Karta Nauczyciela w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 września 2022 r. oraz nowe rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki w sprawie użytkowania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli):

- nauczyciele zatrudnieni w szkole, począwszy od dnia 1 września 2022 r.;
- nauczyciele zatrudnieni w szkole przed dniem 1 września 2022 r., którzy do dnia 31 sierpnia 2022 r. nie uzyskali stopnia nauczyciela kontraktowego;
- nauczyciele zatrudnieni w szkole przed dniem 1 września 2022 r., którzy do dnia 31 sierpnia 2022 r. uzyskali stopień nauczyciela kontraktowego, lecz do dnia 31 sierpnia 2027 r. nie uzyskają stopnia nauczyciela mianowanego według przepisów dotychczasowych.

[2] Nauczyciele ubiegający się o stopień nauczyciela mianowanego według przepisów dotychczasowych (Karta Nauczyciela w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września

2022 r. oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli).

Rozwiązania dotyczące nauczycieli, którzy do dnia 31 sierpnia 2022 r. uzyskali stopień nauczyciela kontraktowego, lecz do tego dnia nie uzyskali stopnia nauczyciela mianowanego.

Nauczyciel ubiegający się o stopień nauczyciela mianowanego według przepisów dotychczasowych:

- Odbywa staż na stopień nauczyciela mianowanego, w trakcie którego ma przydzielonego opiekuna stażu.
- Opracowuje plan rozwoju zawodowego na okres stażu oraz sprawozdanie z jego realizacji, po otrzymaniu którego dyrektor szkoły dokonuje oceny dorobku zawodowego nauczyciela.
- Może rozpocząć staż na stopień nauczyciela mianowanego po przepracowaniu w szkole co najmniej 2 lat od uzyskania stopnia nauczyciela kontraktowego.

Rozwiązania przejściowe dla nauczycieli ubiegających się o stopień nauczyciela mianowanego według przepisów dotychczasowych (przed zmianą z 2022 r.):

- W przypadku nauczycieli, którzy przed dniem 1 września 2021 r. nie rozpoczęli stażu na stopień nauczyciela mianowanego, wymiar stażu na stopień nauczyciela mianowanego skraca się o rok.
- W przypadku nauczycieli, którzy na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw² odbyli staż na stopień nauczyciela kontraktowego w wymiarze 12 miesięcy i którzy nie rozpoczęli stażu na stopień nauczyciela mianowanego przed dniem 1 września 2022 r., staż na stopień nauczyciela mianowanego trwa 9 miesięcy.
- Od dnia 1 stycznia 2023 r. nauczyciele urlopowani lub zwolnieni z obowiązku świadczenia pracy na podstawie ustawy o związkach zawodowych, którzy do dnia 31 sierpnia 2022 r. uzyskali stopień nauczyciela kontraktowego, lecz do tego dnia nie uzyskali stopnia nauczyciela mianowanego, mogli złożyć wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego o awans na stopień nauczyciela mianowanego po upływie 4 lat od dnia nadania stopnia nauczyciela kontraktowego, jeżeli ich okres urlopowania lub zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy będzie trwał nieprzerwanie co najmniej 2 lata.
- Ponadto nauczyciele, którzy do dnia 31 sierpnia 2022 r. uzyskali stopień nauczyciela kontraktowego, lecz do tego dnia nie uzyskali stopnia nauczyciela

mianowanego, mają możliwość ubiegania się o stopień nauczyciela mianowanego według przepisów dotychczasowych, nie dłużej jednak niż do dnia 31 sierpnia 2027 r.

- Z kolei nauczycielom, którzy do dnia 31 sierpnia 2027 r. nie uzyskają stopnia nauczyciela mianowanego według przepisów dotychczasowych, oraz nauczycielom, którzy do dnia 31 sierpnia 2022 r. nie uzyskali stopnia nauczyciela kontraktowego, do okresu odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela wlicza się okres dotychczasowego zatrudnienia nauczyciela w szkole w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami, z wyłączeniem okresów nieobecności nauczyciela w pracy trwających nieprzerwanie dłużej niż 30 dni oraz z wyjątkiem okresów urlopu wypoczynkowego.

Doskonałym rozwiązaniem praktycznym jest ujęcie tych wszystkich zróżnicowanych wariantów ilustrujących konkretne sytuacje poszczególnych nauczycieli w zwartej formie tabelarycznej. Przykładowa ścieżka awansu zawodowego na stopień nauczyciela mianowanego nauczycieli zatrudnionych zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, którzy nie mają przerw w zatrudnieniu lub przerw w świadczeniu pracy, a staż na stopień nauczyciela mianowanego rozpoczęli lub rozpoczną w roku szkolnym, w którym nabędą uprawnienia do rozpoczęcia tego stażu, przedstawia tabela 1.

[3] Nauczyciele ubiegający się o stopień nauczyciela dyplomowanego według przepisów nowych (Karta Nauczyciela w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 września 2022 r. oraz nowe rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli).

Dotyczy nauczycieli, którzy przed dniem 1 września 2022 r. nie rozpoczęli stażu na stopień nauczyciela dyplomowanego – awans zawodowy realizują zgodnie z zasadami opisanymi wyżej.

Rozwiązania przejściowe dla nauczycieli ubiegających się o stopień nauczyciela dyplomowanego według nowych przepisów – skrócenie okresu pracy wymaganego do uzyskania stopnia nauczyciela dyplomowanego w okresie przejściowym.

Nauczycielom, którzy stopień nauczyciela mianowanego uzyskali według przepisów dotychczasowych i do dnia 1 września 2022 r. nie rozpoczęli stażu

Tabela 1. Warianty awansu zawodowego nauczycieli

Nauczyciele zatrudnieni w kolejnych latach	Nauczyciele zatrudnieni w roku szkolnym 2016/2017	Nauczyciele zatrudnieni w roku szkolnym 2017/2018	Nauczyciele zatrudnieni w roku szkolnym 2018/2019 (którzy uzyskali stopień nauczyciela kontraktowego do 14.09.2019 r.)	Nauczyciele zatrudnieni w roku szkolnym 2019/2020 i w 2018/2019, którzy uzyskali stopień nauczyciela kontraktowego po 14.09.2019 r.	Nauczyciele zatrudnieni w roku szkolnym 2020/2021	Nauczyciele zatrudnieni w roku szkolnym 2021/2022
Rok szkolny rozpoczęcia stażu na stopień nauczyciela mianowanego	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Wymiar odbywanego stażu (standardowy wymiar stażu lub skrócony w okresie przejściowym)	2 lata i 9 miesięcy	2 lata i 9 miesięcy	1 rok i 9 miesięcy*	1 rok i 9 miesięcy (9 miesięcy dla rocznika 2018/2019)	1 rok i 9 miesięcy	1 rok i 9 miesięcy
Liczba lat pracy, po których nauczyciel może uzyskać stopień nauczyciela mianowanego	6	6	5	5	5	5
Możliwy termin egzaminu	2022 r.	2023 r.	2023 r.	2024 r. (2023 r. dla rocznika 2018/2019)	2025 r.	2026 r.

*Nauczyciel musi zmodyfikować plan rozwoju zawodowego

na stopień nauczyciela dyplomowanego, okres pracy w szkole skraca się o:

- 2 lata – jeżeli:
 - odbyli staż na stopień nauczyciela mianowanego w dotychczasowym wymiarze albo
 - uzyskali przed dniem 1 września 2022 r. stopień nauczyciela mianowanego z mocy prawa na podstawie art. 9a ust. 4 lub 5 ustawy Karta Nauczyciela³, albo
 - uzyskali stopień nauczyciela mianowanego, będąc nauczycielem urlopowanym lub zwolnionym z obowiązku świadczenia pracy, po upływie 5 lat od dnia nadania stopnia nauczyciela kontraktowego;
- 1 rok – jeżeli odbyli staż na stopień nauczyciela mianowanego w wymiarze skróconym na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (ustawa ta skróciła wymiar stażu na stopień nauczyciela mianowanego w niektórych przypadkach – art. 10 ust. 2 i 3) albo uzyskali stopień nauczyciela mianowanego, będąc nauczycielem urlopowanym lub zwolnionym z obowiązku świadczenia pracy, po upływie 4 lat od dnia nadania stopnia nauczyciela kontraktowego.

[4] Nauczyciele ubiegający się o stopień nauczyciela dyplomowanego według przepisów dotychczasowych (Karta Nauczyciela w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2022 r. oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli).

Dotyczy nauczycieli, którzy przed dniem 1 września 2022 r. rozpoczęli staż na stopień nauczyciela dyplomowanego, lecz niestety do tego dnia nie uzyskali tego stopnia awansu zawodowego.

Nauczyciel ubiegający się o stopień nauczyciela dyplomowanego według przepisów dotychczasowych:

- Odbywa staż na stopień nauczyciela dyplomowanego zgodnie z przepisami obowiązującymi przed dniem 1 września 2022 r.
- Ponieważ procedura opiera się na poprzednich regulacjach i to w pełnym zakresie, istnieją również okoliczności, w których okres stażu odbywanego przez nauczyciela będzie ulegał obowiązkowemu przedłużeniu. I tak, w przypadku nieobecności nauczyciela w pracy z powodu pozostawania w stanie nieczynnym, czasowej niezdolności do pracy wskutek

choroby, zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy lub urlopu innego niż urlop wypoczynkowy i urlopy, o których mowa w art. 9d ust. 5a Karty Nauczyciela (przed zmianą przepisów), trwającej nieprzerwanie dłużej niż miesiąc, staż ulega przedłużeniu o czas trwania tej nieobecności. Jednak w przypadku nieobecności dłuższej niż rok nauczyciel jest obowiązany do ponownego odbycia stażu w pełnym wymiarze (art. 9d ust. 5 Karty Nauczyciela przed zmianą przepisów). I dalej: w przypadku nieobecności nauczyciela w pracy z powodu urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, dodatkowo urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego lub urlopu ojcowskiego, staż ulega przedłużeniu o czas trwania tej nieobecności. W przypadku gdy łączny czas nieprzerwanej nieobecności w pracy z przyczyn, o których mowa w zdaniu pierwszym oraz w ust. 5, jest dłuższy niż rok i 6 miesięcy, nauczyciel jest obowiązany do ponownego odbycia stażu w pełnym wymiarze (art. 9d ust. 5a Karty Nauczyciela przed zmianą przepisów).

- Po zakończeniu stażu nauczyciel opracowuje sprawozdanie z realizacji planu rozwoju zawodowego, uwzględniając uzyskane efekty jego realizacji tak dla nauczyciela, jak i szkoły, w terminie 7 dni od zakończenia stażu.
- Po otrzymaniu sprawozdania nauczyciela dyrektor szkoły dokonuje oceny dorobku zawodowego nauczyciela, w terminie 21 dni od otrzymania sprawozdania nauczyciela.
- Nauczyciel kontraktowy składa wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego w roku otrzymania pozytywnej oceny dorobku zawodowego, natomiast nauczyciel mianowany może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego w okresie 3 lat od dnia otrzymania pozytywnej oceny dorobku zawodowego. Należy jednak pamiętać, że cała procedura musi zostać zakończona do dnia 31 sierpnia 2027 r.

Należy zwrócić uwagę na istotny fakt. Jeżeli nauczyciel realizuje postępowanie awansowe na podstawie poprzednich przepisów, to robi to z wszystkimi elementami bez wyjątku, procedując w pełni na podstawie poprzednich regulacji formalnoprawnych. To oznacza, że nie może sobie dobrowolnie wybierać poszczególnych regulacji, ale musi ich przestrzegać w całości i bez wyjątku, tak jakby obowiązywały cały czas.

Ostatnim rokiem szkolnym, w którym można było rozpocząć staż na stopień nauczyciela dyplomowanego

według starych zasad, był rok szkolny 2021/2022. Natomiast od dnia 1 września 2022 r. praktycznie nie ma już możliwości rozpoczęcia stażu na stopień nauczyciela dyplomowanego w poprzedniej formule.

Należy pamiętać, że od dnia 1 września 2022 r. nauczyciel, który przed tym dniem uzyskał stopień nauczyciela kontraktowego, dla celów płacowych jest nadal traktowany jak nauczyciel nieposiadający stopnia awansu zawodowego, czyli tzw. nauczyciel początkujący. W konsekwencji stosunek pracy z nauczycielem, który przed dniem 1 września 2022 r. uzyskał stopień nauczyciela kontraktowego, lecz do tego dnia nie uzyskał stopnia nauczyciela mianowanego, nawiązuje się na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Jednak wprowadzone zostało jeszcze jedno bardzo istotne zastrzeżenie – stosunek pracy z nauczycielem zatrudnionym na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony ulega rozwiązaniu, jeżeli w ciągu 6 lat od rozpoczęcia odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela nie uzyskał on stopnia nauczyciela mianowanego. Rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem następuje z końcem roku szkolnego (zgodnie z odpowiednimi zapisami Karty Nauczyciela).

Przeczytaj pierwszą część rozważań na temat awansu zawodowego nauczycieli. Zeskanuj kod QR:

<https://bitly.cx/6ceP>

[PRZYPISY]

¹ Ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z dnia 20 kwietnia 2022 r., poz. 854; t.j. z dnia 23 marca 2022 r.).

² Ustawa z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 11 lipca 2019 r., poz. 1287). Zapis tego przepisu brzmiał w sposób następujący: „Art. 9. 1. W przypadku ubiegania się o awans na stopień nauczyciela kontraktowego staż rozpoczęty w roku szkolnym 2018/2019 trwa 12 miesięcy. 2. Po zakończeniu stażu, o którym mowa w ust. 1, dokonywana jest ocena dorobku zawodowego nauczyciela za okres stażu oraz przeprowadzane jest postępowanie kwalifikacyjne, zgodnie z przepisami ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą”. Był to jedyny przypadek, w którym staż na stopień nauczyciela kontraktowanego trwał nie jak zazwyczaj 9 miesięcy, a został wydłużony do 12 miesięcy.

³ Dotyczy nauczycieli akademickich, posiadających stopień naukowy oraz legitymujących się co najmniej 3-letnim okresem pracy w uczelni, którzy z dniem nawiązania stosunku pracy w kolegium pracowników służb społecznych uzyskali stopień nauczyciela mianowanego, lub nauczycieli akademickich, posiadających stopień naukowy oraz legitymujących się 5-letnim okresem pracy w uczelni, którzy z dniem nawiązania stosunku pracy w szkole uzyskali stopień nauczyciela mianowanego.